

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Legenda aurea sanctorum, sive Lombardica historia

Jacobus <Genua, Erzbischof>

[Lyon], 20. Juli 1486

De sanctis Simone et Iuda apostolis clv

[urn:nbn:de:bsz:31-289352](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-289352)

De sanctis Simone et iuda

sibi in cōiuges copularer. Sed cū hoc illa penitus respuisset. ille contemptū se vidēs. directa sagitta eam trāssivit. et sic martiriū consummavit. **C** Quedā autē virgō nomīe cōrdula timore perterrita in naui. nocte illa se abscondit. Sed incrassatus sponte mortē se offerēs martiriū cōonam suscepit. Sed cū eius festū non fieret. cō q̄ cum alijs passa non esset. ipsa post longū tempus cuidā recluse apparuit p̄cipiens. vt sequēti die a festo virginū. eius quoq̄ solēnitās recolat. Pāsse sunt autē anno dñi. cccxxviii. **R**atio autē ipis vt quibusdam placet non sustinet q̄ hec tali tpe sint peracta. Sicut enim tunc non erat regnū nec constantinopolis. cū hic fuisse dicat cū virginibus has reginas. Verius creditur. q̄ diu post constantinū imperatōrē cū hūni et gōrbi seuebāt tale sit martiriū celebratum. tpe scz marciāni impatoris. vt in quadā cronica legit. qui regnauit anno dñi. ccclij. Abbas quidam ab abbatisa colonie corp̄us vnius virginū ipetrauit. p̄mittens q̄ ipm̄ in capsā argentea in sua ecclesia collocaret. Sed cum p̄ annū integrū sup̄ altare eā in capsā lignea tenuisset. quadā nocte dum abbas ipius monasterij cū suo cōuentu matutinas cantaret virgō illa corp̄aliter desup̄ altari descēdit et ante altare reuerenter inclinans p̄ mediū chorū vidētibz monachis et stupētibus inde recessit. Abbas igit̄ ad capsam currēs. et vacuā ipsam inueniens colonā p̄perauit. et abbatisse rei ordinē intrinavit. Pergētēscz ad locū vnde illud corp̄us sum̄pserant illud ibidē inuenērūt. Cū abbas veniā petens illud vel aliud peteret certissime promittens capsam p̄ciosā citius se facturū nullatenus impetrauit. Religiosus quidā cum has virginēs in deuotōe multa haberet quadā die dū grauit̄ infirmaref. vidit quadā virginē pulcherrimā sibi apparentē. et si se cognosceret inquirentem. Qui cū ad eius visionē miraretur. et se nequāq̄ ipsam cognoscere fateref. illa ait. Ego sum vna virginum erga quas tantum habes deuotionis affectus. Et vnde mercedem accipias si amore et honore nostri vndecies mille dñicam orationem dixeris in hora mortis in p̄tectionē et solaciū nos habebis. Qua disparente ille. p̄citius potuit hec impleuit. Statimqz vocato abbate inungi se fecit. Qui cum inungeref. subito exclamauit vt fugerēt. et veniētibus sacris virginibus locū darent. Quē cum abbas quid hoc esset interrogaret. et ille p̄missionē virginis sibi p̄ ordinē enarrasset. recedētibus cunctis et paulo post redēntibus. ipsum migrasse ad dominum inuenērunt.

De sanctis simone et iuda apostolis.

Simon interpretat̄ obediens vel ponens tristitiam. Hic habuit duplex cognomē. Dicit̄ est em̄ simon zelotes. et simon chananeus a chana vico galilee vbi dñs aquā in vinū mutauit. Et idē est zelotes qd̄ chananeus. Chana em̄ zelus interpretat̄. Habuit igit̄ obedientiā p̄ceptorum per executionē. tristitiā afflictōrū p̄ compassionē. zelum animarū p̄ constantē feruorē. **J**udas interpretat̄ cōsirens vel gloriosus. Vel iudas quasi iubilibū dans. Ipse em̄ habuit cōfessionē fidei gl̄iaz regni. et iubilum interni gaudiij. Hic multiplex habuit cognomen. Dicitur est em̄ iudas iacobi supple frater. fuit em̄ frater iacobi minoris. Scd̄o dicitur est thadeus. qd̄ interpretat̄ apprehendēs p̄ncipem. Vel dicit̄ thadeus a thadea et deus. Thadea dicit̄ esse vestis regia. Ipse em̄ fuit vestis regia dei per ornamentū virtutū per quā apprehendit p̄ncipem xpm̄. Vel thadeus quasi tam deus idest magnus deus scz per adoptionē. Tercio dicitur est in bisto. ecclesiastica lebeus. quod sonat quasi cor vel corculus. idest cordis cultor. Vel lebeus quasi lebes. Co: p̄ magnanimitatē. corculus p̄ puritatē. lebes p̄ gratiaz plenitudinē. qz quasi olla et vas virtutū et gratie esse promeruit. Eorū passionē et legendā hebraice ab dias ep̄s babilonit̄ ab ipis apostolis ep̄s ordinatus scripsit. Quā tropicus ab die discipulus transtulit in grecum. africanus in latinum.

Simon chananeus et iudas q̄ ⁊ thadeus fratres fuerunt iacobi minoris. et filij marie cleophae que alpheo nupta fuit. Judas vero ad abagarū regem edisse a thoma missus fuit post ascensionē dñi. Legit enim in eccle. historia. q̄ predictus rex abagarus dño nostro ihesu xpo in hūc modū epistolā destinauit. Abagarus rex euchanie filius. Ihesu saluatori bono. qui apparuit in locis hierosolimoꝝ salutē. Auditū est michi de te ⁊ sanitatib⁹ quas facis. q̄ sine medicamentis aut herbis fiat ista pte. et q̄ verbo facis cecos videre. claudos ambulare. leprosos mūdari. et mortuos reuiuiscere. Quibus oibus auditis de te starui in animo meo vnū esse ⁊ duob⁹. aut q̄ tu sis deus et descenderis de celo vt hec facias. aut q̄ filius dei sis qui hec facis. Propterea ego scribēs rogauerim te vt digneris fatigari vsq̄ ad me. et egritudinē meā qua diu laboraui curare. Nam et illud comperi q̄ iudei murmurant aduersum te. et volunt insidiari tibi. Veni ergo ad me. q̄ est michi parua ciuitas. sed honesta que vtriq̄ sufficiet. Dñs aut̄ ihesus in hec verba sibi r̄dit. Beatus es qui credidisti in me cū ipse nō videris me. Scriptū est enī de me. quia hi qui me non vident credent. et hi qui me vident non credēt. De eo aut̄ q̄ scripsisti ad me vt venias ad te. oportet me hec omnia complere p̄pter que missus sum. et postea me recipi ab eo a quo missus sum. Cū ergo assumptus fuero aliquē de discipulis meis mitā ad te vt curet te. et viuificet te. hec in histo. eccle. Videns aut̄ abagarus q̄ presentia liter xpm̄ videre non posset. scdm̄ qd̄ in quadā antiqua historia inuenit. sicut iobes damascenus in li. iij. restat. pictorem quendā ad ihm̄ misit vt dñi ymaginē figuraret. vt sic ipm̄ saltē p̄ ymaginem cōspiceret. quē in facie videri nō poterat. Sed cū ad eū pictor venisset. p̄pter nimīū fulgorē qui ab eius facie p̄cedebat in eius facie clare nequibat videre vel intrēdere. nec ipam vt sibi iustum fuerat figurare. Qd̄ cernens dñs vestimentū lineum ip̄suis pictoris accipiēs. et sue facie sup̄imponēs. sui p̄p̄ius ymaginē eidem imp̄ssit. ac desiderāti regi abagaro destinauit. Cuiusmodi aut̄ ymaginis dñs fuerit in eadē antiqua historia legit. sicut idē iobes damascenus restat. fuit enī vt ibidē dicit bene oculus. bene sup̄ciliatus. longū vultū habuit. et fuit accliuus quod signū maturitatis fuit. **M**ā aut̄ epistola dñi nostri ihu xpi tante virtutis esse dicit. vt in illa ciuitate edissa nullus hereticus vel paganus viuere valeat. nec tyrānus aliq̄s eidē nocere p̄sumat. Nam si aliquādo gēs aliqua armata

manu cōtra illam ciuitatē insurrexerit. infans aliquis sup̄ portam stans eplam̄ illam legit. et ea die hostes territi fugiūt. aut pacati cū eis componūt. sicut fert olim fuisse adimplētū. Sed postmodum ciuitas a sarracenis capta fuit et p̄phanata sublatō bñficio p̄pter abundantia peccatoꝝ in oriente vndiq̄ patefactā. Postq̄ vero dñs assumptus est. vt in histo. eccle. legit misit thomas ap̄lm̄ thadeū qui et iudas dicitur ad abagarū regem scdm̄ dei p̄missionē. Qui cū ad eū venisset. et se discipulum ihesu sibi p̄missum dixisset. vidit abagarus in vultu thadei quendā mirum et diuinū splendorē. Duo viso stupefactus et territus dñm̄ adorauit dicens. Vere discipulus es ihesu filij dei qui michi dixerat. Mittam aliquē ad te de discipulis meis q̄ te curet. et tibi vitam p̄stet. Cui thadeus. Si in dei filiū credideris omnia tui cordis desideria obtinebis. Cui abagarus. Credo vere et iudeos q̄ eus crucifixerūt libenter trucidarē si michi possibilitas adesset. et nequaquā romanorū auctoritas impediret. Cum igit̄ abagarus vt in aliq̄bus libris legit. leprosus esset. thadeus eplam̄ saluatoris accepit. de ea eius facie confricauit. et statim plenā sanitatem recepit. Judas aut̄ postea in mesopotamia et ponto predicauit. simon vero in egipto. deinde in p̄fidā ambo venerūt. et ibidē duos magos zarocē ⁊ arphaxat quos matheus de ethiopia fugauerat inuenerunt. Tunc baradach dux regis babilonie cōtra indos ad preliū p̄fecturus. nullū a dijs suis potuit habere r̄sum. Pergentes aut̄ ad phanum p̄ime ciuitatis. ibidē habuerunt r̄sum. q̄ p̄pter ap̄los qui venerūt dñj respōdere nō possent. Tūc dux eos inquiri fecit. et inuentos quinā essent. vel quadere venissent inquisiuit. Qui r̄sponderunt. Si genus queris hebrei sum⁹. Si cōdicionē seruos ihu xpi nos esse fate mur. Si causam. salutis v̄re causa huc venimus. Quibus dux respōdit. Cum felix reuersus fuero audias vos. Cui ap̄li. Modo magis congruū est te cognoscere illum cuius ope vincere possis. vl̄ certe rebelles pacatissimos inuēire. Quibus dux. Dijs nostris potētiores vos video. finem belli nobis rogo p̄dicare. Cui ap̄li. Ut deos tuos mēdaces esse cognoscas. iubemus illos ad quesita dare respōsa. vt dū dixerint que ignorāt. p̄bem⁹ eos p̄ omnia esse mentitos. Tūc fantastici grande bellum dixerūt futurū. et multū populū hinc inde prelio ruiturū. Tunc ap̄li ridere ceperūt. Dicit eis dux. Ne timor inuasit. et vos ridetis? Cui ap̄to h. Noli timere. q̄ pax huc nobiscū intrauit. ⁊ cras bona diei terciā legari indoꝝ ad te veniēt. et tue

De sanctis Simone et iuda

se potestari cum pace subijcient. Tunc pontifices
risum etiā leuauerūt et duci dixerūt. Ad hoc isti se
curū te reddere volūt. vt dum incautus fueris ab
aduersarijs occuperis. Cui apli. Non diximus tibi
expecta vnū mensem sed vnū diem. et cras in pace
victor exite a. Tūc dux vtrōsq; custodiri fecit. vt ex
rei exitu veraces honorarent. et mendaces pro cri
mine punirent. Cum ergo in crastinum quod apli
p̄dixerant euenisset. et dux incēdere voluisset pon
tifices p̄hibuerunt apostoli ne hoc fieret. cum ipsi
nō viuentes occidere sed mortuos viuificare missi
essent. **T**unc dux valde miratus q̄ eos oc
cidi nō p̄mitterent. et quia de bonis illorū aliqua
recipere nollent. eos ad regē duxit dicens. Isti rex
sunt dii latentes in effigie hominū. Tuncq; tibi oīa
p̄sentibus p̄dictis magis narrasset zelo inuidie ma
gi cōmori dixerūt eos malignos esse. et cōtra re
gnum sublimiter cogitare. Dixit eis dux. Si aude
tis cum eis cōfligite. Cui magi. Si vis videre q̄a
nobis p̄scitibus loqui nō potuerunt veniāt huc vi
ri eloquētissimi. et si corā nobis ausi loqui fuerint.
nos per omīa impitōs p̄babis. Cum aut plurimi
aduocati adducti fuissent. cōtinuo corā magis ita
muti facti sunt. vt nec nutū q̄ loqui nō poterāt
indicarent. Dixerūtq; magi ad regē. Ut scias nos
deos esse. p̄mitteremus eos loqui. sed ambulare nō
posse. Iterumq; reddemus eis gressum. sed facie
mus eos aptis oculis nil videre. Qui cū hec omīa
fecissent. dux aduocatos illos turpiter cōfisos ad
ap̄los duxit. Quos cū aduocati p̄anosos vidissent
eos in animo cōtempserunt. Quibus simon. Sepe
eueit vt intra scrinea aurea et gēmata vilia queq;
habeant inclusa. et intra vilissimas et ligneas ca
psas sint gēmax monilia p̄ciosa cōposita. Quicūq;
ergo alicuius rei cupit esse possessor. nō magnope
gestatorū. sed ipsum qd̄ gestat expectat. Promitti
te igit̄ vos ab ydoloꝝ cultura discedere. et solum
deū inuisibile adorare. et nos signū crucis in fron
tibus vestris faciem⁹. et magos cōfutare poteritis
Qd̄ cum fecissent. et in frontibus eorū consignati
essent. ad regē coram magis itez ingressi sunt. Et
cum a magis supari non possent. Immo ip̄s coras
omibus insultarēt. irati magi multitudinē serpen
tum aduenire fecerunt. Statimq; ad iussū regis
veniētes apli pallia sua de serpētib⁹ impleuerūt
et in magos piecerunt dicētes. In nomie dñi nō
moriemini. sed a serpētibus lacerati doloꝝ vestro
rum mugitus dabit̄. Cum ergo serpētes carnes
eorū comederēt. et ipsi tanq̄ lupi vlularent. rex et
ceteri rogabant ap̄los vt eos a serpentibus occidi

179

permitterēt. Quibus apli responderūt. Nos missi
sumus reducere de morte ad vitā. nō a vita p̄cipi
tare in mortē. Et facta orōne iusserūt serpentibus
vt omne venenū qd̄ infuderāt reuocarēt. et postmo
dum ad loca solitaria redirēt. Maiores aut crucia
tus magi senserūt. cum venena serpentēs retrabe
rent q̄ cum ante carnes comederēt. Quibus apli
dixerūt. Tribus dieb⁹ dolores sentietis. tertia ve
ro die sani eritis. vt vel sica vestra malicia receda
tis. Cum ergo tribus diebus sine cibo et poru ac
summo doloribus nimis cruciati mansissent. apo
stoli veniētes ad eos dixerūt. Non dignat̄ dñs ha
bere coacta seruitia. ideoq; surgite sani et abite ha
bentes liberā facultatē faciendi qd̄ vultis. Illi aut
in malicia perdurantes ab eis fugerūt. et pene cō
tra eos totā babiloniam cōmouerunt. Post hoc
filia cuiusdā ducis ex fornicatione concepit. et filiū
parturiens quendā sanctum dyaconum infama
uit q̄ eam violauerit. et ex ipso conceperit. Cum
aut parentes dyaconus occidere vellent. apostoli
adueniunt. et quando puer nar⁹ sit requirūt. Qui
responderunt. Hodie hora prima diei. Dixeruntq;
ap̄li. Infantē huc adducite. et dyaconū quē accu
tis huc etiam p̄ducite. Qd̄ cum factū esset apostoli
infanti dixerūt. Dic infans in nomie dñi si iste dya
conus hec p̄sumpsit? Ad hoc infans. Iste inquit
dyaconus castus et sanctus est. nec vnq̄ carnes suā
comquinavit. Cum aut parētes puelle instarent
vt apli quererent. quis autor huius sceleris fuisset
rūderūt apostoli. Nos innocētes absolucere decet.
nocentes p̄dere non decet. Tunc etiam temporis
contigit vt due trigides ferocissime que in singu
lis caueis clausē erant fugerent. et omnes qui sibi
ocurrerēt deuorarēt. Tunc apli ad eas venerunt
et in nomie dñi eas velut oues mansuetas fecerūt
Volentibus aut apostolis ab inde discedere roga
ti per annū et tres menses ibidē p̄manserunt. In
quo spacio plusq̄. lxx. milia hominū exceptis par
uulis cū rege et principibus baptisati sunt. **D**
Predicti aut magi ad quandā ciuitatē nomie san
nir vbi erant. lxx. ydoloꝝ pontifices venerūt et
eos contra ap̄los concitauerūt. vt cum illuc veni
rent. aut ego sacrificare cōpellerēt aut penitus ne
carent. P̄elustrata igit̄ vniuersa puincia cū apo
stoli ad predictā ciuitatē venissent. ecce p̄dicti pon
tifices cum vniuerso populo eos capiunt. et ad tē
plum solis deducūt. Demones aut per energumē
nos clamare ceperūt. Quid nobis et vobis ap̄osto
li dei viuit? Ecce in ingressu vestro flāmis exurimur
Tunc angelus dei eis apparens dixit. Unū e duo
y iij

De sancto

Quintino

bus eligite. Aut horū repentinū interitū. aut ve
strū martiriū. Cui apostoli. Adoranda est dei mi
sericordia vt et istos conuertat. et nos ad palmam
martiriū pducatur. factū autē silencio apli dixerunt.
Vt sciatis q̄ hec ydola demonib⁹ plena sunt. Ecce
eis imperamus vt excant. et singuli simulacra sua
cōfringant. Statimq; duo ethiopes nigri et nudi
cunctis stupētibus de simulacris exierūt. et cōfra
ctis illis cū diris vocibus abscesserūt. Quod vidē
tes pontifices in aplos irrucērūt. et eos prius tru
cidarūt. In ip̄a autē hora cum nimia esset celi fere
ntas. tāta fulgura extiterūt. vt templū ip̄m trisa
ric scindere. et illi duo magi in carbones ictu ful
guris verterent. Rex autē corpora aploꝝ ad vrbē
suā transtulit. et in honore eoz ecclesiaz mire ma
gnitudinis fabricauit. **D**e beato autē simone in
plurib⁹ locis inuenit q̄ crucis paribulo sit affixus
Quod etiā yfido. in li. de obitu aploꝝ. et eusebius
in histo. eccle. et beda sup actus. et magister iohes
beletb in summa sua testātur. Cum em̄ vt aiunt in
egyptio p̄dicasset. hierosolimā redijt. et post mor
tez iacobi h̄moris in ep̄m hierosolimitanū ab apo
stolis vnanimiter est elect⁹. et ante mortē suā. xxx.
mortuos suscitasse narraf. Unde cātāf de eo. Ter
denos mortuos fluctibus mersos būane vite reddi
dit. Cum autē ecclesiaz hierosolimitanā per annos
multos rexisset. et. cxx. annū ageret tēpore traiani
imparozis. cum atticus cōsularis hierosolimis ha
beret. et ab eo capif. et iniurijs multis afficit. Ad
vltimū in cruce ip̄m affigi iussit omnibus qui ad
rant et ip̄o iudice mirantibus et. cxx. annoꝝ senex
cruce supplicij ptulisset. Nōnulli vero dicunt sicut
est rei veritas. q̄ nō fuit iste simon qui crucis mar
tiriū ptulit et qui ep̄s hierosolimitanus fuit. sed
fuit alius simon filius deophe fratris ioseph quod
etiā eusebius cesariensis ep̄s in sua cronica testāf.
Idem dicunt yfido: us et beda in suis cronicis. Nā
yfido: us et eusebius quod prius dixerunt. postmo
dum in cronicis suis correxerunt. quod patet per
bedam qui se hoc sensisse redarguit in retractioni
bus suis. Usuardus quoq; in suo martologio idem
testatur.

De sancto quintino dvi A

Quintinus genere nobilis et ciuis romanus
ad vrbem ambianū veniens et multa mira
cula faciēs. iussu maximiani p̄fecto vrbis
capif et vsq; ad defectū cedentiū verberatus car
ceri mancipaf. Sed soluēte eū angelo in mediam
vrbem iuit. et ibi populo p̄dicauit. Unde iterū ca
ptus et in eulco vsq; ad raptionē venarū distertus

neruis quoq; crudis durissime cesus. oleū picem
et adipem feruentissimū tolerauit. Et cum p̄fidē
derideret. irat⁹ calcem acetū et sinapiū in os eius
picit. Sed cū adhuc inobilis pmaneret et apud
veromandū adduct⁹ fuisset. duos clauos a capite
vsq; ad crura. et decē inter vngulas et carnē p̄fes
infigens tandē cum decolari fecit. Cuius co:pus
in flumē picctū. cū pannos. lv. latuisset. a quadā
matrona nobili romana taliter reptus est. Nam cū
assidue orationi vacaret. nocte ab angelo monita
ad castrū vero mandū pperare iubet. vt in tali lo
co corpus in corruptū sancti quintini requireret. et
honorifice sepeliret. Cum igit ad p̄dictus locum
cū multo comitatu venisset. et orōnem ibidē funde
ret corpus sancti quintini in corruptū et redolēs sa
per fluuiū. prin⁹ enatauit. Quō sepeliens p sepul
ture beneficio lumen oculoꝝ recepit. et ibidē edi
ficata ecclesia ad propria remeauit.

De sancto eustachio dvi A

Eustachius ante placidus vocabat. hic erat
magister militū traiani imperatoris. Erat
autē operibus misericordie valde assiduus
sed tamē ydoloꝝ cultui deditus. Habebat autē con
iugem eiusdem ritus et misericordie existentē. Duosq;
filios pcreauit quos iuxta suā magnificentiā ma
gnifice educari fecit. Et quia opibus misericordie sedu
lus insistebat. ad viam veritatis meruit illustrari
Quadam em̄ die cum venationi insisteret. greges
ceruorū reperit. inter quos vnū ceteris speciosio
rem et maiore conspexit. qui ab alioꝝ societate dis